

Clauze abuzive referitoare la comisionul de risc

În diverse contracte de credit bancar au fost cuprinse, de-a lungul vremii, o varietate de clauze abuzive. Un exemplu în acest sens îl constituie *clauza referitoare la comisionul de risc*, configurată astfel: “ ... pentru punerea la dispoziție a creditului, Împrumutatul datorează Băncii un comision de risc, aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului” (spre pildă, 0,1% din soldul creditului).

O asemenea clauză, care îi conferă Băncii dreptul de a percepe comisionul de risc, este una abuzivă și se pliază pe matricea descrisă de prevederile art. 4 din Legea nr. 193/2000. În conformitate cu aceste prevederi, o clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. În primul rând, cu privire la această chestiune, se va reține că un contract de credit este unul de adeziune, care nu este negociat cu consumatorul. Voința clientului se rezumă la a semna sau nu contractul; singura opțiune este de a alege între diferite tipuri standard de contracte, opțiune care este și ea controlată de bancă, întrucât banca este cea care stabilește *scoringul* clientului, element în funcție de care, după analiza dosarului (pentru care banca încasează un comision considerabil), banca indică clientului tipul de credit în care se încadrează conform *scoringului*; voința consumatorului, chiar atât de redusă ca opțiuni, este în plus alterată de timpul scurt în care trebuie să semneze contractul. În al doilea rând, clauze precum cea referitoare la comisionul de risc generează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în detrimentul

consumatorului.

Astfel, în toate cazurile, banca omite să stipuleze în contract o clauză de restituire a comisionului de risc perceput, în cazurile în care consumatorul restituie integral creditul, iar riscul de plată nu s-a produs. Totodată, după cum au reținut și unele instanțe, față de valoarea comisionului de risc pe toată perioada convenției, perceperea acestuia rămâne nejustificată obiectiv, având în vedere că nu reprezintă costul unui anume serviciu prestat de către bancă, în contextul în care banca își ia măsuri suplimentare de evitare a riscului neplății ratelor, de regulă prin instituirea unei garanții reale (ipotecă).

Suplimentar, clauza este abuzivă și din perspectiva faptului că acest comision de risc a fost impus fără să se arate în funcție de ce indicatori obiectivi a fost stabilit și când se produce așa-zisul "risc" ori în ce constă acesta, lăsând loc la echivoc. Acest comision este menit să asigure banca în contra riscului dat de portofoliul său de credite neperformante, ceea ce înseamnă că riscul băncii din aceste credite neperformante nu este suportat nici de bancă, nici de către debitorii-problemă, ci de către debitorii buni-platnici.

Cu privire la această chestiune, jurisprudența națională (inclusiv la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție) pare să se fi cristalizat în sensul constatării caracterului abuziv al unor asemenea clauze și a obligării băncilor la restituirea integrală a comisionului de risc. Termenul de prescripție pentru formularea cererii de restituire a sumelor achitate începe să curgă de la data constatării caracterului abuziv al clauzei, cu consecința repudierii acelei clauze din contractul de credit bancar încheiat de părți.

Articolul a fost publicat în Newsletter-ul [Costaș, Negru & Asociații](#)